

[Christmas Møller.]

minister har nemlig i Mellemtiden opdaget, at ellers var det maaske ikke muligt at komme af med de Valutaattester, han gerne vilde, til Køb i et bestemt Land. Men kan man ikke blot af dette se, hvor urimelig hele den Maade er, hvorpaa Staten er optraadt? Overdragelse af Valutaattester og Handel med Varer er det ikke saa forfærdelig nemt at skille ud fra hinanden. For halvandet Aar siden gjorde man Handel med Valutaattester til noget nærmest statsfjendtligt, noget kædehandlerisk, sammenlignede det med, hvad der skete under Krigen, men i dette Lovforslag er en af de vigtigste Bestemmelser den, at man nærmest faar Fortjenstmedaillen i Guld, maaske kun i Sølv, for at handle med Valutaattester.

Den anden Bemærkning er en, jeg har lovet at fremsætte. En Forretningsmand, som her i Landet nyder den allerstørste Anseelse, har henledt min Opmærksomhed paa, at der i disse Dage paa „Hotel d'Angleterre“ foregik en Auktion over orientalske Tæpper til en Værdi af 200 000 Kr. Man har ikke kunnet faa at vide, hvorfra man havde Valutaattesterne, hvilke Forretningsfolk der stod bag, og alle legitime handlende har spurgt, hvad Meningen egentlig var. Da man ikke har kunnet faa Besked hos de Myndigheder, man henvendte sig til, tillader jeg mig at spørge den højtærede Minister, om han ikke kan give Besked om dette Forhold. Dette er kun et Eksempel mellem mange andre — ellers vilde jeg ikke have nævnt det — paa, at den legitime Handel, som har sin store Opgave og Betydning, føler sig i overmaade høj Grad traadt for nær ved den Maade, hvorpaa der ofte handles i denne Administration; jeg hører til dem, der fra den Tid, jeg fulgte Administrationen gennem Rigsdagens Valutaudvalg, har haft meget stærkt rosende Ord over for den tidligere Leders Dygtighed, Energi og Paapasseligheid, og jeg vil gerne gentage denne Ros over for den nuværende Leder af Valutakontoret, men efter mit Skøn borer selve Systemet for hvert halve Aar, der gaar, os ind i Forhold, som simpelt hen ikke kan opretholdes. Hertil kommer, at den højtærede Minister i Løbet af meget kort Tid vil fremsætte en Prisaftalelov, der naturligvis vil være præget af Valutarestriktionernes Indflydelse paa dette Omraade og altsaa være det næste Led i Kæden til mere og mere at statscentralisere, at statsorganisere Landets hele Erhvervsliv — ja, saa siger vi paa denne Baggrund saa stærkt og saa indtrængende, vi kan det nu i Femaaret for Indførelsen af dette System: Tiden, vi

lever i, er alvorlig og vanskelig, den kan kræve Hensyntagen af os alle, den kan ogsaa kræve, at vi ser bort fra principielle Synspunkter — og det er vi for vort Vedkommende ogsaa parat til —, men hvis vi skal støtte de Bestræbelser, som bør udfoldes af Rigsdagsflertal og Regering over for Byerhverv, over for Landbrug, maa Tendensen og Retningslinien være den, som jeg har tilladt mig nu at trække op for det høje Ting.

Rager: Behandlingen af nærværende Lovforslag har taget noget længere Tid her i Rigsdagen, end det vist oprindeligt var ventet. Der var jo allerede ved første Behandling nogen Forsinkelse her i Tinget, og i Udvalget, ja, dèr havde man vel oprindeligt tænkt sig at slutte inden Nytaar; men der skete forskelligt, som gjorde, at Udvalgsbehandlingen trak ud, og efter min Mening var det med Rette, at man lod det ske.

Der skete nemlig det, at Erhvervsorganisationerne mødte frem med et Forslag. Da Erhvervsorganisationerne mødte med dette Forslag første Gang, bebudede de Organisationer, der stod bag, at man kunde vente Enighed mellem alle større Erhvervsorganisationer. Dette holdt ikke, men alligevel var det naturligt, at Udvalget gav sig Tid til at afvente, hvad Erhvervsorganisationerne bragte, og til at høre paa og gennemgaa, hvad de havde at sige.

Det var jo i første Række Grosserer-Societetet og Industriraadet, der var Sjælen i det udførte Arbejde, og af dem var det atter Industriraadet, der tog Føringen. Det manifesterede sig dels gennem det Udseende, som Forslaget fik, og dels derigennem, at det var Industriraadets Formand, Direktør Holm, der over for Udvalget var Erhvervenes Ordfører.

Eftersom der fra disse Erhvervs Side atter og atter er fremsat Krav om større Frihed for Erhvervene, eftersom man lige saa længe har kritiseret den gældende Ordning, og eftersom man ikke mente, at det Lovforslag, Ministeren nu havde fremsat, vilde bringe tilfredsstillende Tilstande til Stede, saa var det i Virkeligheden blevet en Nødvendighed for Erhvervene selv at fremsætte et Forslag til Afvikling af de bestaaende Forhold, og man har derfor ingen Anledning til at tro, at Erhvervene ikke er gaaet til Arbejdet med den bedste Vilje til at finde frem til et godt Resultat; men det lader sig ikke skjule, at Resultatet svarede ikke til Forventningerne.

Som jeg allerede har sagt, den oprinde-